

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/79/2020
Identifikačné číslo spisu: 0019010459
Dátum vydania rozhodnutia: 10. februára 2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Serbová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:0019010459.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a členov senátu JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 10. februára 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného T. P. pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného T. P. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/130/2019 zo dňa 18. decembra 2019, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. P. sa odmieta.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Michalovce, sp. zn. 8T/91/2019 z 3. októbra 2019 bol obvinený T. P. uznaný za vinného z prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 4. marca 2019 v čase okolo 15.15 hod. na sídlisku L. vo P. W. okr. Michalovce, po tom čo uniformovaná hliadka mestskej polície mesta P. W. v zložení P. L. a R. K., išla preveriť telefonický oznam o páchaní priestupku a potom, čo P. L. požiadal o vysvetlenie, ho pred viac ako dvoma súčasne prítomnými osobami B.W. ml. najprv otvorenou dlaňou pravej ruky sotil do hrudníka, následne sa na neho zahnal päťou pravej ruky, pričom ho P. L. za použitia hmatov a chvatov zložil tvárou k zemi a priklákol ho, kde mu B.W. ml. povedal, nech ho pustí, že už bude kľudný a potom čo ho pustil, na neho B.W. ml. opätovne zaútočil, pričom P. L. tento útok vykryl a vtedy k nemu pristúpil T. P. a B.W. st., pričom T. P. päťou pravej ruky udrel P. L. do oblasti ľavej sánky a krku, následne ho P. L. pri útoku podkopol a na zemi mu nasadil služobné putá, pričom B.W. st. sa rukou zahnal na R. K., ktorú nezasiahol, pretože P. L. ho odsotil, pričom poškodenému P. L. podľa odborného vyjadrenia spôsobil zranenia pohmoždenie ľavej strany tváre a odreninu na pravom ramene.

Za to súd I. stupňa podľa § 323 ods. 1 Trestného zákona, za použitia § 41 ods. 1 Trestného zákona, zistiť poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona a prit'azujúce okolnosti podľa § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, obvinenému uložil

úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací - na podklade odvolania prokurátora, ktorým napadol prvostupňový rozsudok vo výroku o treste v neprospech obvineného - rozsudkom, sp. zn. 4To/130/2019 z 18. decembra 2019, podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil prvostupňový rozsudok vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému uložil podľa § 323 ods. 1 Trestného zákona, za použitia § 41 ods. 1 a § 38 ods. 4 Trestného zákona, zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona a priťažujúce okolnosti podľa § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Košiciach podal obvinený dovolanie z dôvodu uvedenom v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V písomnom odôvodnení dovolania (prostredníctvom obhajcu) namietal, že okresný súd pri ukladaní trestu vychádzal z toho, že u neho existovali dve poľahčujúce a dve priťažujúce okolnosti. Vzhľadom k tomu, že neprevažoval pomer ani poľahčujúcich ani priťažujúcich okolností, okresný súd mu ukladal trest odňatia slobody v rozmedzí trestnej sadzby 1 až 5 rokov. Pokiaľ ide o poľahčujúce okolnosti, okresný súd zistil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, keďže sa priznal a úprimne oľutoval svoj skutok a poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, keďže napomáhal súdu a prokuratúre pri objasňovaní trestnej činnosti tým, že urobil vyhlásenie o vine. Týmto vyhlásením nebolo potrebné vykonávať dokazovanie na hlavnom pojednávaní a tak preukazovať jeho vinu.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie prokurátor. Na základe podaného odvolania sa krajský súd nestotožnil so závermi okresného súdu a na základe stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj 55/2016 neuznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona.

Vyslovil názor, že odvolací súd nesprávne aplikoval predmetné stanovisko, pretože sám v odôvodnení svojho rozhodnutia uznal, že je možné vyhlásenie o vine akceptovať ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, avšak ide iba o možnosť súdu, nie jeho povinnosť. Vyhlásenie o vine na hlavnom pojednávaní môže byť v danom prípade uznané za poľahčujúce okolnosti tak podľa § 36 písm. l), ako aj podľa § 36 písm. n) Trestného zákona. Poukázal ďalej na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod. sp. zn. 4Tdo/63/2016, podľa ktorého poľahčujúca okolnosť v podobe napomáhania pri objasňovaní trestnej činnosti vyžaduje, aby páchatel pomáhal tým orgánom, ktoré sú na to určené, teda orgánom činným v trestnom konaní (v rámci prípravného konania) a súdu, to však neznamená, že páchatel takto musí bezpodmienečne napomáhať všetkým týmto orgánom, ktoré sú príslušné na vykonávanie jednotlivých štádií trestného stíhania.

Vzhľadom na uvedené je toho názoru, že v danom prípade zaujal okresný súd stanovisko, ktoré je plne v súlade so záverom vyššie citovaného stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Navrhol preto, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/130/2019 z 18. decembra 2019 v I. a II. výroku a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku mu vrátil vec v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie.

K dovolaniu obvineného sa písomne vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Michalovce, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že odvolací súd ukladal trest po zohľadnení všetkých poľahčujúcich a priťažujúcich skutočností. Zo stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj 55/2016 vyplýva negatívny postoj k možnosti považovať samotné priznanie sa obvineného k spáchaniu trestného činu za poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona. Priznanie je poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. l) Trestného zákona. Na tom základe navrhol, aby dovolací súd zamietol dovolanie obvineného v zmysle § 392 ods. 1 Trestného poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že

dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytykánych napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

K námietke obvineného, že Krajský súd v Košiciach nesprávne aplikoval stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj 55/2016, keď neuznal jeho priznanie vo forme vyhlásenia o uznaní viny aj ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona je namieste uviesť, že odvolací súd aplikujúc uvedené stanovisko, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 44/2017, nevybočil z jeho rámca.

Podľa uvedeného stanoviska, v jeho prvom odseku (prvá právna veta), vzťahujúc sa na posudzovanú otázku v danej veci :

„Súd po podaní obžaloby rozhoduje spor medzi obžalobou a obhajobou podľa pravidiel kontradiktórneho procesu - objasňovanie (v zmysle zistenia skutkového stavu veci) je doménou orgánov činných v trestnom konaní podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Preto samotné priznanie obžalovaného nemôže byť poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. n) Trestného zákona“.

Tento záver sa vyjadruje negatívne k možnosti považovať samotné priznanie sa obžalovaného k spáchaniu trestného činu za poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona (páchateľ napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom). To platí nielen pri uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku, ale aj pri „riadnej“ výpovedi na hlavnom pojednávaní.

Dôvodom je nemožnosť zohľadňovania rovnakej okolnosti duplicitne (viacnásobne), vyplývajúca z ustanovenia § 38 ods. 1 Trestného zákona. Priznanie sa (a úprimné oľutovanie činu) je teda poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. l) Trestného zákona.

Priznanie sa a úprimné oľutovanie je teda poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, preto pre zohľadnenie v prospech páchatel'a (procesne obvineného) aj poľahčujúcej okolnosti podľa písmena n) naposledy označeného ustanovenia, sa vyžaduje aktivita obvineného presahujúca len samotné „priznanie a oľutovanie činu“, spočívajúca napr. v usvedčení aj ďalších osôb na čine zainteresovaných, v uvedení takých trestnoprávne relevantných okolností činu, ktoré by bez jeho prispenia nebolo možné dokázať alebo bolo možné, avšak so značnými ťažkosťami, aktívna účasť

obvineného na iných dôkazných úkonoch, než je jeho výsluch (napr. rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, previerka výpovede na mieste činu) a pod.

Taká súčinnosť musí byť poskytnutá orgánom prípravného konania, pretože už tie musia objasniť čin (a to aj procesným dokazovaním, vedeným v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, nie len „operatívne“) do tej miery, aby mohla byť podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o vine a treste.

Súd potom prejednáva vec ako spor medzi obžalobou a obhajobou, podľa zásad kontradiktórneho procesu, aj keď v aktuálnej právnej úprave sčasti modifikovaných, najmä možnosťou súdu vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhl (§ 2 ods. 11 Trestného poriadku). Zdvojené (ďalšie) použitie určitej (faktickej) okolnosti ako (právne) poľahčujúcej (alebo priťažujúcej) okolnosti je teda podmienené určitým obsahovo - novým prvkom, ktorý presahuje podstatu prvého z oboch posúdení - aktuálny príklad je uvedený vyššie (alebo musí ísť o dve rôzne faktické okolnosti).

Žiadnu z vyššie uvedených aktivít na strane obvineného (presahujúcich samotné priznanie a oľutovanie činu), ktoré by odôvodňovali priznanie mu poľahčujúcej okolnostiaj podľa § 36 písm. n) Trestného zákona (popri poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona) pritom ani sám dovolateľ v rámci dovolacej argumentácie neuviedol a takéto aktivity ani dovolací súd nezistil.

Na podklade vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade dovolaním namietaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku naplnený nebol, preto dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí uznesením odmietol.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu jednomyseľne.

P o u č e n i e :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.